

Lakiosasto

23.12.1997

Työeläkelaitoksille

UUSI SUOMEN JA SAKSAN VÄLINEN SOSIAALITURVASOPIMUS

Hallituksen esitys Eduskunnalle Saksan liittotasavallan kanssa tehdyn sosiaaliturvasopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä (HE 237/1997vp).

Esityksen sisältö lyhyesti

Uusi sosiaaliturvasopimus täydentää EU:n sosiaaliturvasäännöksiä: Toisaalta sopimusta sovelletaan sopimuspuolten alueella työskenteleviin EU:n ja ETA:n ulkopuolisten valtioiden (ns. kolmansien maiden) kansalaisiin. Toisaalta sopimuksessa on myös jäsenvaltioiden kansalaisia koskevia, EU-säännöksiä täydentäviä säännöksiä (tulevan ajan päällekkäisyyden estäminen eli ositus ja eläkkeen maksaminen EU- ja ETA-alueen ulkopuolelle). Pääasiassa sopimuksessa kuitenkin vain viitataan EU-säännöksiin.

Voimaantulo

Sopimus tulee voimaan ratifioimiskirjojen vaihtokuukautta seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä.

Hallituksen esitys on liitteenä. Esitykseen sisältyvä laki saatetaan asetuksella voimaan samana ajankohtana kuin sopimus.

Tilaukset

Ruotsinkielistä hallituksen esitystä voi tilata Oy Edita Ab:sta, puhelin (09) 5660 566.

Soveltamisohjeet

Sopimuksen soveltamista koskeva yleiskirje lähetetään myöhemmin.

ELÄKETURVAKESKUS

Seppo Pietiläinen

Tapio Karsikas

Hallituksen esitys Eduskunnalle Saksan liittotasavallan kanssa tehdyn sosiaaliturvasopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi uuden Suomen ja Saksan liittotasavallan välisen sosiaaliturvasopimuksen. Sopimus on allekirjoitettu huhtikuussa 1997. Sopimuksen tarkoituksena on täydentää sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevaa Euroopan yhteisön lainsäädäntöä, joka on annettu neuvoston asetuksella (ETY) N:o 1408/71 sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammattinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä ja sen täytäntöönpanomenettelystä annetulla asetuksella (ETY) N:o 574/72 (jäljempänä EY-säädökset).

Sopimuksessa määrätään niiden henkilöiden sosiaaliturvaoikeuksista, joihin ei

sovelleta EY-säädöksiä. Vain eräissä erityistilanteissa sopimus koskee myös EY-säädösten piiriin kuuluvia henkilöitä.

Sopimusta sovelletaan pääpiirteissään samaan sosiaaliturvalainsäädäntöön kuin EY-säädöksiä. Lisäksi sopimuksessa on erityismääräyksiä Suomen kansaneläkejärjestelmästä ja työeläkejärjestelmästä.

Sopimus tulee voimaan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä sen kuukauden jälkeen, jolloin ratifioimiskirjat on vaihdettu.

Esitykseen liittyy lakiehdotus sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten hyväksymisestä. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samana ajankohtana kuin sopimus.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

Suomen ja Saksan liittotasavallan välillä on voimassa vuonna 1979 tehty sosiaaliturvasopimus (SopS 61—62/1981) ja samana vuonna tehty sopimus työttömyysetuuksista (SopS 63—64/1981). Sopimukset ovat kuitenkin korvautuneet suurelta osin EY-säädöksillä. Kahdenväliset sopimukset kuitenkin ovat jääneet vielä koskemaan henkilöitä, joihin EY-säädöksiä ei sovelleta. Tällaisia henkilöitä ovat muut kuin Euroopan unionin jäsenmaiden tai Euroopan talousalueeseen kuuluvien maiden kansalaiset eli niin sanotut kolmansien maiden kansalaiset sekä henkilöt, jotka eivät ole lainkaan olleet työelämässä. Sosiaaliturvan koordinaation ulottaminen myös EY-säädösten ulkopuolelle jääviin henkilöihin on yleensä katsottu tarpeelliseksi

ja vanhoja sopimuksia on uusittu koskemaan juuri näitä henkilöitä.

Voimassa olevat Suomen ja Saksan väliset sopimukset kattavat vastavuoroisesti sairausvakuutuksen, äitiysavustukset, julkiset terveydenhuolto- ja tapaturmavakuutuksen, eläkevakuutuksen, työttömyysturvan ja lapsilisät. Uudessa sopimuksessa asiallinen soveltamisala on sovittu samaksi kuin EY-säädöksissä. Näitä ovat sairaus- ja äitiysetuudet, työkyvyttömyysetuudet, vanhuusetuudet, jälkeen jääneiden etuudet, työtapaturma- ja ammattitautietuudet, kuolemantapauksen johdosta annettavat avustukset, työttömyysetuudet ja perhe-etuudet. Työttömyys- ja perhe-etuuksien uutta sopimusta sovelletaan kuitenkin rajoitetusti.

Uuden sopimuksen mukaan sopimuksen piiriin kuuluvien henkilöiden osalta sosiaali-

turva-oikeudet suurelta osin määräytyvät samoin periaattein kuin EY-säädöksiä sovellettaessa. Tämän vuoksi useissa määräyksissä viitataan EY-säädöksiin.

1.2. Saksan liittotasavallan sosiaaliturvalainsäädäntö

Saksan liittotasavallassa on useita eri eläkejärjestelmiä eri työntekijä- ja palkansaajaryhmille, yrittäjille ja maatalouden harjoittajille. Eläkejärjestelmiin kuuluvat vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläkkeet. Eri järjestelmiin kuuluu myös erilaisia lisäeläkejärjestelmiä. Eläkevakuutus rahoitetaan työntekijän ja työnantajan yhtä suurilla maksuilla. Lisäksi valtio osallistuu rahoitukseen. Kaikki eläkkeet on sidottu yleisen ansiotason muutoksiin. Suomen kansaneläkettä vastaavaa järjestelmää Saksassa ei ole.

Eläkkeen saamiseksi tulee yleensä olla vakuutusaikaa vähintään viisi vuotta, joka on yleinen odotusaika. Sosiaaliturvasopimuksen ja EY-säädösten perusteella voidaan ottaa huomioon toisen sopimusvaltion vakuutuskausia tätä edellytystä täytettäessä. Saksan eläkeoikeutta varten edellytetään tällöin kuitenkin vähintään yhdeltä vuodelta saksalaisia vakuutusmaksuja.

Eläke määräytyy koko työhistorian aikaisien tulojen ja vakuutusajan pituuden perusteella. Nykyisin täysi eläke on 40 työvuoden jälkeen 70 prosenttia palkasta. Työkyvyttömyys- ja perhe-eläkettä laskettaessa otetaan myös huomioon aika eläketapahtuman sattumisesta 60 vuoden iän täyttymiseen (ikävuosilta 55—60 vain osittaisena).

Yleinen vanhuuseläkeikä on 65 vuotta. Vanhuuseläkkeen voi nykyisin saada tietyin edellytyksin 60 tai 63 vuoden iässä vähentämättömänä. Tämä mahdollisuus on asteittain poistumassa. Kaikille vakuutetuille tulee kuitenkin mahdolliseksi siirtyä varhennetulle eläkkeelle ennen varsinaista eläkeikää, mutta eläkettä tullaan tällöin vähentämään 0,3 prosenttia jokaista varhennettua kuukautta kohden. Työkyvyttömille maksettavaa varhennettua vanhuuseläkettä ei kuitenkaan pienennetä.

Saksan liittotasavallan eläkevakuutusjärjestelmissä on kaksi työkyvyttömyyden käsitettä: ansiotyökyvyttömyys, jos henkilö ei kykene työskentelemään missään ammatissa ja ammatillinen työkyvyttömyys, jos henkilö ei ammatissaan kykene ansaitsemaan puolta siitä, mitä terve työntekijä ansaitsee.

Perhe-eläkettä maksetaan sekä miehettä naisleskelle. Leskeneläke on enintään 60 prosenttia edunjäntäjän eläkkeestä tai ansiotyökyvyttömyyseläkeoikeudesta. Lapseneläke on 10 prosenttia leskeneläkkeen eläkeperusteesta, jos toinen vanhemmista on kuollut ja 20 prosenttia, jos lapsi on täysorpo.

Sairausvakuutuksesta Saksan liittotasavallassa huolehtivat hallinnollisesti itsenäiset sairauskassat. Sairausvakuutuksen etuuksiin kuuluvat sairaus- ja äitiyspäiväraha, lääkerinkustannukset ja sairaalahoito sekä ennalta-ehkäisevä terveydenhuolto. Myös hammashoito kuuluu sairausvakuutuksen piiriin. Sairausvakuutus rahoitetaan puoiksi työnantajan ja puoliksi työntekijän maksamin maksuilla.

Saksan liittotasavallan tapaturma- ja ammattitautivakuutuksesta huolehtii suuri määrä erilaisia kassoja ja yhdistyksiä. Etuuksiin kuuluvat sairaanhoitokustannukset, päiväraha, eläkkeet sekä kuntoutus- ja hautausavustukset. Vakuuttaminen perustuu työsuhteeseen.

Saksan liittotasavallan lapsilisää maksetaan yleensä 18 ikävuoteen saakka. Lapsilisän suuruus on lasta kohti neljänteen lapseen asti sitä korkeampi, mitä useampia lapsia on.

Työttömyysetuuden saamisen edellytyksenä on työssäoloehdon ja vakuutuskausien täyttyminen. Työttömyysetuuden maksukausi on suhteessa ikään ja täytettyihin vakuutuskausiiin. Päivärahan määrä on 60—67 prosenttia nettoansioista tai ansiokatosta.

2. Taloudelliset vaikutukset

Sopimuksen taloudelliset vaikutukset on arvioitu vähäisiksi, koska sopimuksessa on kysymys suurimmaksi osaksi kolmansien maiden kansalaisten sosiaaliturva-oikeuksista. Pääosin sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittaminen tapahtuu EY-säädösten perusteella. Lisäksi Suomella ja Saksalla on jo ennestään kahdenvälinen sosiaaliturvasopimus, joten uusi sopimus ei aiheuta juurikaan lisäkustannuksia.

Kansaneläkkeet myönnetään pääosin EY-säädösten eikä sopimuksen perusteella. Myös voimassa olevassa kahdenvälisessä sopimuksessa on kansaneläkkeen pohjaosaa koskevat määräykset, joten uusi sopimus ei lisää eläkkeeseen oikeutettujen henkilöiden lukumäärää. Uuden sopimuksen nojalla myönnettäviin eläkkeisiin sovelletaan kansallista lakia, joten eläkkeet myönnetään asu-

mis aikaan suhteutettuna. Näiden syiden vuoksi uudesta sopimuksesta ei aiheudu kansaneläkejärjestelmälle lisäkustannuksia.

Työeläkkeiden osalta uusi sopimus ei aiheuta lisäkustannuksia, sillä myös työeläkkeet myönnetään pääosin EY-säädösten perusteella. Lisäksi kolmansien maiden kansalaisilla, jotka työskenneltyään Suomessa ovat muuttaneet Saksaan, on ollut jo nykyisen sopimuksen perustella mahdollisuus saada työeläkettä Suomesta.

Suurin kustannusvaikutus on arvioitu tulevan sairaanhoitomääräyksistä. Voimassa olevaan sopimukseen sisältyy määräykset oikeudesta sairaanhoitoon tilapäisen oleskelun aikana. Uudessa sopimuksessa oikeus sairaanhoitoon laajenee samaksi kuin EY-säädöksissä. Toinen kustannuksia lisäävä seikka on se, että nykyisessä sopimuksessa sairaanhoidon kustannuksia ei korvata valtioiden välillä, mutta uudessa sopimuksessa kustannukset korvataan EY-säädösten mukaisesti. Suomen kustannettavaksi jäävät siten Suomen lainsäädännön piiriin kuuluvien kolmannen maan kansalaisten sairaanhoitokustannukset heidän oleskellessaan tai asuessaan Saksassa. Henkilöiden lukumäärän arvioi-

daan kuitenkin olevan pieni, sillä voimassa olevan sopimuksen perusteella sairaanhoitoon oikeuttavia todistuksia on Suomesta annettu hyvin vähän.

3. Asian valmistelu

Sopimusta on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä ja ulkoasiainministeriössä. Neuvotteluihin ovat osallistuneet myös Kansaneläkelaitoksen, Eläketurvakeskuksen ja Tapaturmavakuutuslaitosten liiton edustajat. Saksan kanssa keskustelut sopimuksen muuttamisesta aloitettiin jo 1980-luvun puolivälin jälkeen. Varsinaiset sopimusneuvottelut aloitettiin kesäkuussa 1990. Kun todettiin, että Euroopan talousaluetta koskevan sopimuksen perusteella sovellettavaksi tuleva yhteisön lainsäädäntö ratkaisee suurimmaksi osaksi Suomen ja Saksan välillä liikkuvien henkilöiden sosiaaliturvaoikeuksien yhteensovittamisen, tähtäimeksi tuli ratkaista yhteisön lainsäädännön ulkopuolelle jäävien henkilöiden sosiaaliturvaoikeuksien yhteensovittaminen. Sopimustekstistä sovittiin lopullisesti kirjeenvaihdolla 1997 ja sopimus allekirjoitettiin 28.4.1997.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Saksan kanssa tehdyn sopimuksen sisältö

Sopimus on jaettu viiteen osastoon, joista ensimmäinen käsittää yleiset määräykset (1—4 artikla). Toisessa osastossa ovat sovellettavaa lainsäädäntöä koskevat määräykset (5 artikla). Kolmannessa osastossa ovat etuuksia koskevat erityismääräykset (6—8 artikla). Neljännessä osastossa ovat sopimuksen muut määräykset (9—11 artikla). Viidennessä osastossa ovat siirtymä- ja loppumääräykset (12—16 artikla).

1 artikla. Artiklassa määrätään, että sopimusvaltioiden välisissä suhteissa ovat voimassa EY-säädökset, jollei sopimuksessa toisin sovita.

2 artikla. Artiklassa määrätään, että sopimusta sovelletaan samaan sosiaaliturvalainsäädäntöön kuin EY-säädöksiä. Työttömyys- ja perhe-etuuksien osalta sopimusta sovelletaan vain rajoitetusti.

3 artikla. Artiklassa määrätään, että sopimusta sovelletaan henkilöihin, jotka kuuluvat tai ovat kuuluneet jomman kumman sopimusvaltion sosiaaliturvalainsäädännön piiriin sekä näiden perheenjäseniin ja edunsaajiin edellyttäen, että näihin ei sovelleta EY-säädöksiä. Erikseen kuitenkin määrätään, että eräissä erityistapauksissa sopimus koskee myös EY-säädösten piiriin kuuluvia henkilöitä.

4 artikla. Artiklassa määrätään, että etuudet maksetaan sopimuksen perusteella myös sopimusvaltioiden ulkopuolella asuville toisen sopimusvaltion kansalaisille samoin edellytyksin kuin omille kansalaisille. Tästä määräystä ei ole EY-säädöksissä, joten tämä on ulotettu koskemaan myös niitä henkilöitä, jotka kuuluvat EY-säädösten soveltamispiiriin.

5 artikla. Artiklassa määrätään, että pääsääntöisesti sopimuksen piiriin kuuluvien henkilöiden osalta sovellettava lainsäädäntö

määräytyy EY-säädösten mukaisesti. Artiklassa määrätään edelleen, että lainvalintamääräyksiä sovelletaan työttömyysetuuksiin vain siltä osin kuin kyse on vakuutusmaksuista ja kustannusten jaosta sekä Suomen ja Saksan lainsäädännön mukaiseen lapsilisään vain siltä osin kuin kyse on oikeudesta lapsilisään. Lisäksi artiklassa määrätään sekä sopimuksen että EY-säädösten soveltamispiiriin kuuluvien henkilöiden oikeudesta jatkaa Saksan liittotasavallan vakuutusta vapaaehtoisesti.

6 artikla. Artiklassa määrätään, että sopimuksen kattamalla sosiaaliturvan aloilla sovelletaan EY-säädösten eri etuusryhmiä koskevia erityismääräyksiä lukuun ottamatta työttömyys- ja perhe-etuusmääräyksiä. Artiklassa on lisäksi lapseneläkkeitä koskeva erityismääräys, jonka mukaan Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden ulkopuolella asuvien lasten lapseneläke määräytyy muuten pelkästään kansallisen lainsäädännön mukaan, mutta tarvittaessa otetaan toisen sopimusvaltion vakuutuskaudet huomioon eläkeoikeutta varten asetuksen 1408/71 artiklan 45 mukaisesti. Määräystä sovelletaan myös EY-säädösten piiriin kuuluviin henkilöihin.

7 artikla. Suomen työeläkejärjestelmän tulevaan aikaan perustuvaa eläkettä varten otetaan aika eläketapahtuman sattumisesta vanhuuseläkeikään huomioon siten, että tulevaa aikaa annetaan siinä suhteessa kuin henkilöllä on työskentelyaikaa Suomessa suhteessa Suomessa ja Saksassa täytettyyn kokonaisvakuutusajakaan. Tätä määräystä sovelletaan myös EY-säädösten piiriin kuuluviin henkilöihin. Määräyksen tarkoituksena on poistaa tulevaan aikaan perustuvien eläkkeiden päällekkäisyys. Saksan kansallisen lainsäädännön mukaisessa eläkkeessä tuleva aika otetaan huomioon siinä suhteessa kuin vakuutetulla on ollut vakuutusajaka Saksassa.

8 artikla. Artiklan mukaan sopimusvaltioiden alueella asuvilla EY-säädösten soveltamisen ulkopuolelle jäävillä Suomen ja Saksan kansalaisilla sekä pakolaisilla ja valtiottomilla henkilöillä on oikeus Suomen kansaneläkelain ja perhe-eläkelain mukaisiin etuuksiin samoin edellytyksin kuin Suomessa asuvilla Suomen kansalaisilla, jos he ovat 16 ikävuoden täyttämisen jälkeen asuneet Suomessa yhtäjaksoisesti vähintään kolme vuotta.

9 artikla. Artiklassa määrätään, että sopimuksen täytäntöönpanossa sovelletaan EY-

säädöksiä.

10 artikla. Artiklassa määrätään sopimusvaltioiden tuomioistuinten päätösten sekä laitosten ja viranomaisten sosiaalivakuutusmaksuja koskevien asiakirjojen tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta toisessa sopimusvaltiossa. Lisäksi artiklassa määrätään erään-tyneiden vakuutusmaksujen etuoikeudesta. Artiklan määräyksiä sovelletaan myös EY-säädösten soveltamispiiriin kuuluviin henkilöihin.

11 artikla. Artiklan mukaan sopimusvaltioiden hallinnolliset elimet voivat sopia sopimuksen täytäntöönpanoon liittyvistä hallinnollisista toimenpiteistä.

12 artikla—16 artikla. Sopimuksen loppumääräyksissä sovelletaan pääasiassa EY-säädösten asianomaisia määräyksiä. Sopimuksen voimaantullessa lakkaa olemasta voimassa sekä 23.4.1979 tehty sosiaaliturvasopimus (SopS 61—62/1981) että samana päivänä tehty työttömyysetuuksia koskeva sopimus (SopS 63—64/1981).

3. Voimaantulo

Sopimus tulee 14 artiklan mukaan voimaan ratifioimiskirjojen vaihtokuukautta seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä.

Laki sopimuksen eräiden lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten hyväksymisestä on tarkoitus saattaa voimaan asetuksella samana ajankohtana kuin sopimus.

4. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Sopimuksessa on määräyksiä, jotka poikkeavat voimassa olevasta sosiaaliturvalainsäädännöstä. Tällaisia ovat sopimuksen kolmannen osaston etuuksia koskevat erityismääräykset artikloiden 7 ja 8 osalta. Sopimuksen 7 artikla sisältää tulevan ajan laskusäännöstä määräyksiä, jotka poikkeavat Suomessa voimassa olevista työeläkelakien säännöksistä. Sopimuksen 8 artikla sisältää määräyksen, jonka mukaan tietyin edellytyksin myönnetään Suomen kansaneläkelain ja perhe-eläkelain mukaisia etuuksia Saksan liittotasavallan alueella asuville sopimusvaltioiden kansalaisille.

Lisäksi 6 artiklan määräys asetuksen (ETY) N:o 1408/71 sairautta ja äitiyttä koskevien erityismääräysten soveltamisesta sopimuksen piiriin kuuluviin henkilöihin mer-

kitsee sellaisten uusien velvoitteiden asettamista kunnille, joista kuntalain 2 §:n mukaan on säädettävä lailla.

Sopimuksen 10 artiklassa on määräykset sopimusvaltioiden tuomioistuinten päätösten sekä laitosten ja viranomaisten sosiaalivakuutuksen vakuutusmaksuja koskevien asiakirjojen tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta. Lisäksi artiklassa määrätään erääntyneiden vakuutusmaksujen etuoikeudesta. Nämä määräykset merkitsevät poikkeusta Suomessa voimassa olevasta tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä etuoikeutta koskevasta lainsäädännöstä.

Koska sopimus sisältää lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä, on Eduskunnan

hyväksyminen tältä osin tarpeellinen.

Edellä olevan perusteella ja hallitusmuodon 33 §:n mukaisesti esitetään,

että Eduskunta hyväksyisi ne Helsingissä 28 päivänä huhtikuuta 1997 Suomen tasavallan ja Saksan liittotasavallan välillä sosiaaliturvasta tehdyn sopimuksen määräykset, jotka vaativat eduskunnan suostumuksen.

Koska sopimus sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Saksan liittotasavallan kanssa sosiaaliturvasta tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
Helsingissä 28 päivänä huhtikuuta 1997 Suomen tasavallan ja Saksan liittotasavallan välillä sosiaaliturvasta tehdyn sopimuksen määräykset ovat, mikäli ne kuuluvat lainsäädännön alaan, voimassa niin kuin siitä on sovittu.

2 §
Tarkempia määräyksiä tämän lain täytäntöönpanosta ja soveltamisesta annetaan tarvittaessa asetuksella.

3 §
Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Helsingissä 11 päivänä joulukuuta 1997

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Sosiaali- ja terveysministeri *Sinikka Mönkäre*

**SOPIMUS SOSIAALITURVASTA
SUOMEN TASAVALLAN JA SAKSAN
LIITTOTASAVALLAN VÄLILLÄ**

Suomen tasavalta ja Saksan liittotasavalta, joiden toivomuksena on korvata Suomen tasavallan ja Saksan liittotasavallan välinen 23 päivänä huhtikuuta 1979 tehty sopimus sosiaaliturvasta uudella sopimuksella täydentämään asetuksia (ETY) N:o 1408/71 ja 574/72, ovat ottaen huomioon asetuksen (ETY) N:o 1408/71 8 artiklan säännökset sopineet seuraavasta:

I OSASTO

Yleiset määräykset

1 artikla

Sopimuksen soveltamiseksi ovat, jollei toisin sovita, sopimusvaltioiden välisissä suhteissa voimassa

1. asetuksen (ETY) N:o 1408/71 säännökset sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä (jäljempänä asetus),
2. asetuksen (ETY) N:o 574/72 säännökset sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annetun asetuksen (ETY) N:o 1408/71 täytäntöönpanomenettelystä (jäljempänä täytäntöönpanoasetus) ja
3. näiden toimeenpanemiseksi tehdyt sopimukset.

**Abkommen zwischen der Republik Finnland
und der Bundesrepublik Deutschland über
Soziale Sicherheit**

Die Republik Finnland und die Bundesrepublik Deutschland -

in dem Wunsch, das Abkommen vom 23. April 1979 zwischen der Republik Finnland und der Bundesrepublik Deutschland über Soziale Sicherheit durch ein neues Abkommen ergänzend zu den Verordnungen (EWG) Nr. 1408/71 und Nr. 574/72 zu ersetzen -

sind unter Berücksichtigung des Artikels 8 der Verordnung (EWG) Nr. 1408/71 wie folgt übereingekommen:

Abschnitt I

Allgemeine Bestimmungen

Artikel 1

Für die Anwendung dieses Abkommens gelten im Verhältnis zwischen den Vertragsstaaten, soweit es nichts anderes bestimmt,

1. die Vorschriften der Verordnung (EWG) Nr. 1408/71 über die Anwendung der Systeme der sozialen Sicherheit auf Arbeitnehmer und Selbständige sowie deren Familienangehörige, die innerhalb der Gemeinschaft zu- und abwandern (im folgenden als Verordnung bezeichnet),
2. die Vorschriften der Verordnung (EWG) Nr. 574/72 über die Durchführung der Verordnung (EWG) Nr. 1408/71 über die Anwendung der Systeme der sozialen Sicherheit auf Arbeitnehmer und Selbständige sowie deren Familienangehörige, die innerhalb der Gemeinschaft zu- und abwandern (im folgenden als Durchführungsverordnung bezeichnet), und
3. die zu ihrer Durchführung getroffenen Vereinbarungen.

2 artikla

1) Jollei sopimuksessa toisin määrätä, sillä on sama asiallinen soveltamisala kuin asetuksella, lukuun ottamatta työttömyysetuuksia ja perhe-etuuksia.

2) Sopimusta sovellettaessa ei oteta huomioon sopimusvaltion muiden valtioiden kanssa tekemistä sopimuksista tai niiden toimeenpanosta johtuvaa lainsäädäntöä.

3) Jos sopimusvaltion lainsäädännön perusteella edellytykset toisen sopimuksen soveltamiseksi tämän sopimuksen lisäksi täyttyvät, tämän sopimusvaltion vakuutuslaitos jättää sopimusta soveltaessaan toisen sopimuksen huomioon ottamatta.

4) 2 ja 3 kappaleen määräyksiä ei sovelleta, jos Saksan liittotasavallan sosiaaliturvaa koskevassa lainsäädännössä, joka johtuu valtioiden välisistä sopimuksista tai niiden toimeenpanosta, on säännöksiä vastuun ottamisesta muissa maissa täytetyistä vakuutuskauksista.

3 artikla

1) Jollei sopimuksessa toisin määrätä, sitä sovelletaan henkilöihin, joihin sovelletaan tai on sovellettu sopimusvaltion lainsäädäntöä, samoin kuin heidän perheenjäseniinsä tai jälkeensä jääneisiin, jollei heihin sovelleta asetusta.

2) Jos sopimuksessa niin määrätään, sitä sovelletaan myös henkilöihin, joihin sovelletaan asetusta.

3) Asetuksen 3 ja 10 artiklan säännöksiä sovelletaan vain sopimusvaltioiden kansalaisiin, asetuksen tarkoitamiin pakolaisiin ja valtiottomiin henkilöihin sekä heidän perheenjäseniinsä ja jälkeensä jääneisiin.

Artikel 2

(1) Soweit dieses Abkommen nichts anderes bestimmt, gilt es für den sachlichen Geltungsbereich der Verordnung mit Ausnahme der Leistungen bei Arbeitslosigkeit und der Familienleistungen.

(2) Bei Anwendung dieses Abkommens finden die Rechtsvorschriften keine Anwendung, die sich für einen Vertragsstaat aus anderen zwischenstaatlichen Verträgen ergeben oder zu deren Ausführung dienen.

(3) Sind nach den Rechtsvorschriften eines Vertragsstaats außer den Voraussetzungen für die Anwendung des Abkommens auch die Voraussetzungen für die Anwendung eines anderen Abkommens erfüllt, so läßt der Träger dieses Vertragsstaats bei Anwendung des Abkommens das andere Abkommen unberücksichtigt.

(4) Die Absätze 2 und 3 finden keine Anwendung, soweit die Rechtsvorschriften über Soziale Sicherheit, die sich für die Bundesrepublik Deutschland aus zwischenstaatlichen Verträgen ergeben oder zu deren Ausführung dienen, Versicherungslastregelungen enthalten.

Artikel 3

(1) Soweit dieses Abkommen nichts anderes bestimmt, gilt es für die Personen, für welche die Rechtsvorschriften eines der Vertragsstaaten gelten oder galten sowie deren Familienangehörigen oder Hinterbliebenen unter der Voraussetzung, daß sie nicht unter den persönlichen Geltungsbereich der Verordnung fallen.

(2) Soweit in diesem Abkommen bestimmt, gilt es auch für Personen, die unter den persönlichen Geltungsbereich der Verordnung fallen.

(3) Die Artikel 3 und 10 der Verordnung gelten nur für die Staatsangehörigen der Vertragsstaaten, für Flüchtlinge und Staatenlose im Sinne der Verordnung sowie für die Familienangehörigen und Hinterbliebenen dieser Personen.

4 artikla

Jollei sopimuksessa toisin määrätä, maksetaan sopimusvaltion lainsäädännön mukaiset etuudet sopimusvaltioiden ulkopuolella asuville toisen sopimusvaltion kansalaisille samoin edellytyksin kuin siellä asuville ensiksi mainitun sopimusvaltion kansalaisille. Tätä sovelletaan myös sellaisiin sopimusvaltion kansalaisiin, joihin sovelletaan asetusta.

II OSASTO

Sovellettavaa lainsäädäntöä koskevat määräykset

5 artikla

1) Jollei sopimuksessa toisin määrätä, sovelletaan tähän osastoon asetuksen (II osasto) ja täytäntöönpanoasetuksen (III osasto) säännöksiä.

2) Asetuksen sovellettavan lainsäädännön määrittämisestä koskevia säännöksiä sovelletaan vastaavasti

- a) lainsäädäntöön, joka koskee työttömyysetuuksien vakuutusmaksuja ja kustannusten jakoa
- b) Suomen ja Saksan lainsäädännön mukaiseen lapsilisään; tätä sovelletaan vastaavasti mukana seuraaviin perheenjäseniin, jos he eivät ole ansiotyössä.

3) Jos 2 artikla 1 kappaleessa tarkoitetun Suomen tasavallan lainsäädännön mukaisesti vakuutettu henkilö muuttaa Saksan liittotasavaltaan, hän voi vapaaehtoisesti jatkaa vakuutusta 2 artiklan 1 kappaleessa tarkoitetun Saksan liittotasavallan lainsäädännön mukaisesti. Tällöin rinnastetaan Suomen tasavallan lakisääteisen sairausvakuutuksen lakkaaminen Saksan liittotasavallan lainsäädännön mukaisen vakuutusvelvollisuuden lakkaamiseen. Vakuutuksen toimeenpanosta vastaa vakuutetun valitsema sairauskassa, jollei Saksan liittotasavallan lainsäädännöstä

Artikel 4

Soweit dieses Abkommen nichts anderes bestimmt, werden Leistungen nach den Rechtsvorschriften des einen Vertragsstaats den Staatsangehörigen des anderen Vertragsstaats, die sich außerhalb der Vertragsstaaten gewöhnlich aufhalten, unter denselben Voraussetzungen erbracht wie den sich dort gewöhnlich aufhaltenden Staatsangehörigen des ersten Vertragsstaats. Dies gilt auch für Staatsangehörige der Vertragsstaaten, die unter den persönlichen Geltungsbereich der Verordnung fallen.

Abschnitt II

Bestimmung der anzuwendenden Rechtsvorschriften

Artikel 5

(1) Für die Anwendung dieses Abschnitts gelten, soweit dieses Abkommen nichts anderes bestimmt, die Vorschriften der Verordnung (Titel II) und der Durchführungsverordnung (Titel III).

(2) Die Bestimmungen über die anzuwendenden Rechtsvorschriften der Verordnung gelten entsprechend für

- a) die Vorschriften über die Beiträge und Umlagen nach den Regelungen über die Leistungen bei Arbeitslosigkeit,
- b) das Kindergeld nach den finnischen und deutschen Vorschriften; dies gilt entsprechend für begleitende Familienangehörige, soweit sie keine Erwerbstätigkeit ausüben.

(3) Verlegt eine Person, die nach den in Artikel 2 Absatz 1 genannten Rechtsvorschriften der Republik Finnland versichert war, den gewöhnlichen Aufenthalt in die Bundesrepublik Deutschland, so kann sie die Versicherung nach den in Artikel 2 Absatz 1 genannten Rechtsvorschriften der Bundesrepublik Deutschland freiwillig fortsetzen. Dabei steht dem Ausscheiden aus der Versicherungspflicht nach den Rechtsvorschriften der Bundesrepublik Deutschland das Ausscheiden aus der Krankenversicherung nach den Rechtsvorschriften der Republik Finnland

muuta johdu. 1—3 virkettä sovelletaan vastaavasti henkilöihin, jotka johtavat oikeutensa vapaaehtoiseen vakuutukseen toisen henkilön vakuutuksesta.

4) 3 kappaleen määräyksiä sovelletaan myös 3 artiklan 2 kappaleessa tarkoitettuihin henkilöihin.

III OSASTO

Etuuksia koskevat erityismääräykset

6 artikla

1) Jollei sopimuksessa toisin määrätä, sovelletaan tähän osastoon asetuksen (III osaston 1—5 ja 8 luku) ja täytäntöönpanoasetuksen (IV osaston 1—5 ja 8 luku) säännöksiä.

2) Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden ulkopuolella asuviin orpoihin sovelletaan asetuksen 45 artiklan säännöksiä. Lapseneläke määräytyy sopimusvaltioiden kansallisen lainsäädännön perusteella. Tämä koskee myös 3 artiklan 2 kappaleessa tarkoitettuja orpoja.

7 artikla

1) Jos henkilö on täyttänyt kummankin sopimusvaltion eläkevakuutuksen mukaisia vakuutuskausia ja kummankin sopimusvaltion lainsäädännön perusteella eläkettä määrittäessä otetaan tuleva aika huomioon, Suomen lainsäädännön mukainen työeläke laskeaan seuraavasti:

Suomalainen eläkevakuutuslaitos ottaa huomioon ajan vanhuuseläkeikään saakka siinä suhteessa kuin Suomen lainsäädännön mukaisesti ennen vakuutustapahtumaa täytetyt vakuutuskaudet ovat kummankin sopimusvaltion lainsäädännön mukaisesti ennen vakuutustapahtumaa täytettyihin vakuutuskausiin.

370431

gleich. Die Versicherung wird von einer vom Versicherten zu wählenden Krankenkasse durchgeführt, soweit sich aus den Rechtsvorschriften der Bundesrepublik Deutschland nichts anderes ergibt. Die Sätze 1 bis 3 gelten entsprechend für Personen, deren Recht auf freiwillige Versicherung sich von der Versicherung einer anderen Person ableitet.

(4) Absatz 3 gilt auch für die in Artikel 3 Absatz 2 genannten Personen.

Abschnitt III

Besondere Bestimmungen über Leistungsansprüche

Artikel 6

(1) Für die Anwendung dieses Abschnitts gelten, soweit dieses Abkommen nichts anderes bestimmt, die Vorschriften der Verordnung (Titel III, Kapitel 1 bis 5 und 8) und der Durchführungsverordnung (Titel IV, Kapitel 1 bis 5 und 8).

(2) Für Waisen, die sich außerhalb des Hoheitsgebiets der Staaten des Europäischen Wirtschaftsraums gewöhnlich aufhalten, gilt Artikel 45 der Verordnung. Die Berechnung der Waisenrente erfolgt nach den nationalen Rechtsvorschriften der Vertragsstaaten. Dies gilt auch für die unter Artikel 3 Absatz 2 fallenden Waisen.

Artikel 7

(1) Hat eine Person Versicherungszeiten in den Rentenversicherungen beider Vertragsstaaten zurückgelegt und ist nach den Rechtsvorschriften beider Vertragsstaaten bei der Berechnung der Rente eine Zurechnungszeit zu berücksichtigen, so gilt für die Berechnung der Beschäftigtenrente nach den finnischen Rechtsvorschriften folgendes:

Der finnische Träger der Rentenversicherung berücksichtigt die Zeit bis zum Rentenalter nach dem Verhältnis zwischen den nach seinen Rechtsvorschriften vor Eintritt des Versicherungsfalles zurückgelegten Versicherungszeiten und den gesamten, nach den Rechtsvorschriften beider Vertragsstaaten vor Eintritt des Versicherungsfalles zu-

2) 1 kappaleen määräyksiä sovelletaan myös henkilöihin, joihin sovelletaan asetusta.

8 artikla

1) Myönnettäessä ja maksettaessa Suomen kansaneläkelain ja yleisen perhe-eläkelain mukaisia etuuksia sopimusvaltion alueella asuville sopimusvaltioiden kansalaisille sekä asetuksen tarkoittamille pakolaisille ja valtiottomille henkilöille, jotka 16 vuotta täytettyään ovat asuneet yhtäjaksoisesti vähintään kolme vuotta Suomen tasavallassa, sovelletaan samoja säännöksiä kuin Suomen tasavallassa asuviin Suomen kansalaisiin. Sama koskee perhe-eläkkeitä, jos edunjättäjä oli sopimusvaltion kansalainen tai asetuksen tarkoittama pakolainen tai valtioton henkilö. Eläkkeen määrä riippuu Suomen tasavallassa asuttujen vuosien lukumäärästä.

2) Lapseneläkkeiden osalta otetaan 6 artiklan 1 kappaleen määräykset huomioon.

IV OSASTO

Muut määräykset

9 artikla

Jollei sopimuksessa toisin määrätä, sen toimeenpanemiseksi sovelletaan täytäntöönpanoasetuksen säännöksiä.

10 artikla

1) Sopimusvaltion tuomioistuinten täytäntöönpanokelpoiset päätökset samoin kuin sopimusvaltion vakuutuslaitosten tai viranomaisten sosiaalivakuutuksen vakuutusmaksuja ja muita vaatimuksia koskevat täytäntöönpanokelpoiset asiakirjat tunnustetaan toisessa sopimusvaltiossa.

2) Tunnustamisesta saa kieltäytyä vain, jos se on sen sopimusvaltion yleisen oikeusjär-

rückgelegten Versicherungszeiten.

(2) Absatz 1 gilt auch für Personen, die unter den persönlichen Geltungsbereich der Verordnung fallen.

Artikel 8

(1) Für Staatsangehörige der Vertragsstaaten sowie für Flüchtlinge und Staatenlose im Sinne der Verordnung, die nach Vollendung des 16. Lebensjahrs eine ununterbrochene Wohnzeit von mindestens drei Jahren in der Republik Finnland zurückgelegt haben und sich im Hoheitsgebiet der Vertragsstaaten gewöhnlich aufhalten, gelten in bezug auf den Leistungsanspruch und auf die Leistungsgewährung die finnischen Rechtsvorschriften über Volksrenten und allgemeine Hinterbliebenenrenten, wie sie für finnische Staatsangehörige mit Wohnsitz in der Republik Finnland gelten. Bei Hinterbliebenenrenten gilt entsprechendes, wenn die verstorbene Person Staatsangehöriger eines der Vertragsstaaten, Flüchtling oder Staatenloser im Sinne der Verordnung war. Der Rentenbetrag richtet sich nach der Zahl der Jahre des gewöhnlichen Aufenthalts in der Republik Finnland.

(2) Waisenrenten werden unter Berücksichtigung des Artikels 6 Absatz 1 geleistet.

Abschnitt IV

Verschiedene Bestimmungen

Artikel 9

Für die Durchführung dieses Abkommens gelten, soweit es nichts anderes bestimmt, die Vorschriften der Durchführungsverordnung.

Artikel 10

(1) Die vollstreckbaren Entscheidungen der Gerichte sowie die vollstreckbaren Urkunden der Träger oder der Behörden eines Vertragsstaats über Beiträge und sonstige Forderungen aus der Sozialversicherung werden im anderen Vertragsstaat anerkannt.

(2) Die Anerkennung darf nur versagt werden, wenn sie der öffentlichen Ordnung des

jestyksen vastaista, missä päätös tai asiakirja olisi tunnustettava.

3) 1 kappaleen mukaisesti tunnustetut täytäntöönpanokelpoiset päätökset ja asiakirjat pannaan täytäntöön toisessa sopimusvaltiossa. Täytäntöönpanossa noudatetaan sen sopimusvaltion lainsäädäntöä, jossa täytäntöönpano tapahtuu, siltä osin kuin siinä säädetään tässä sopimusvaltiossa annettujen vastaavien päätösten ja asiakirjojen täytäntöönpanosta. Päätös tai asiakirja on varustettava sen täytäntöönpanokelpoisuutta koskevalla todistuksella (täytäntöönpanolauseke).

4) Sopimusvaltion vakuutuslaitoksen maksamattomia vakuutusmaksuja koskevilla saatavilla on toisen sopimusvaltion pakko-täytäntöönpanossa sekä konkurssi- ja akordimenetyksessä sama etuoikeus kuin vastaavilla saatavilla tässä sopimusvaltiossa.

5) 1 kappaleessa tarkoitettuja muita vaatimuksia ovat myös asetuksen 93 artiklassa tarkoitetut korvausvaatimukset.

6) 1—5 kappaleen määräyksiä sovelletaan myös sovellettaessa asetusta.

11 artikla

Sopimusvaltioiden hallitukset tai asianomaiset viranomaiset voivat sopia sopimuksen toimeenpanemiseksi tarvittavista hallinnollisista toimenpiteistä. Ne ilmoittavat toisilleen 2 artiklassa tarkoitetun lainsäädännön muutoksista ja täydennyksistä.

V OSASTO

Siirtymä- ja loppumääräykset

12 artikla

Etuuksia vahvistettaessa tai uudestaan vahvistettaessa sovelletaan sopimuksen voimaantulosta lukien asetuksen 94 ja 95 artiklan sekä täytäntöönpanoasetuksen 118 ja 119 artiklan säännöksiä.

Vertragsstaats widerspricht, in dem die Entscheidung oder die Urkunde anerkannt werden soll.

(3) Die nach Absatz 1 anerkannten vollstreckbaren Entscheidungen und Urkunden werden im anderen Vertragsstaat vollstreckt. Das Vollstreckungsverfahren richtet sich nach den Rechtsvorschriften, die in dem Vertragsstaat, in dem vollstreckt werden soll, für die Vollstreckung der in diesem Vertragsstaat erlassenen entsprechenden Entscheidungen und Urkunden gelten. Die Ausfertigung der Entscheidung oder der Urkunde muß mit der Bestätigung ihrer Vollstreckbarkeit (Vollstreckungsklausel) versehen sein.

(4) Forderungen von Trägern in einem Vertragsstaat aus Beitragsrückständen haben bei der Zwangsvollstreckung sowie im Konkurs- und Vergleichsverfahren im anderen Vertragsstaat die gleichen Vorrechte wie entsprechende Forderungen in diesem Vertragsstaat.

(5) Sonstige Forderungen im Sinne des Absatzes 1 sind auch die in Artikel 93 der Verordnung bezeichneten Ersatzansprüche.

(6) Absätze 1 bis 5 gelten auch, soweit die Verordnung Anwendung findet.

Artikel 11

Die Regierungen der Vertragsstaaten oder die zuständigen Behörden können die zur Durchführung des Abkommens notwendigen Verwaltungsmaßnahmen vereinbaren. Sie unterrichten einander über Änderungen und Ergänzungen der für sie geltenden in Artikel 2 bezeichneten Rechtsvorschriften.

Abschnitt V

Übergangs- und Schlußbestimmungen

Artikel 12

Für die Feststellung und Neufeststellung von Leistungen gelten die Artikel 94 und 95 der Verordnung sowie die Artikel 118 und 119 der Durchführungsverordnung mit Inkrafttreten dieses Abkommens entsprechend.

13 artikla

Artikel 13

1) Asianomaisten viranomaisten on mahdollisuuksien mukaan ratkaistava sopimusvaltioiden väliset sopimuksen tulkintaa tai soveltamista koskevat erimielisyydet.

2) Jollei erimielisyyttä voida selvittää tällä tavoin, se alistetaan sopimusvaltion vaatimuksesta välimiesoikeuden ratkaistavaksi.

3) Välimiesoikeus muodostetaan kutakin tapausta varten erikseen siten, että kumpikin sopimusvaltio määrää yhden jäsenen ja kumpikin jäsenet sopivat puheenjohtajasta, jonka tulee olla kolmannen valtion kansalainen ja jonka kummankin sopimusvaltion hallitukset määräävät puheenjohtajaksi. Jäsenet määrätään kahden ja puheenjohtaja kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun sopimusvaltio on ilmoittanut toiselle tahtovansa alistaa erimielisyyden välimiesoikeuden ratkaistavaksi.

4) Jollei 3 kappaleen määräaikoja noudateta, kumpikin sopimusvaltio voi, jollei toisin sovita, pyytää Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen puheenjohtajaa tekemään tarvittavat nimitykset. Jos puheenjohtaja on sopimusvaltion kansalainen tai jos hän on myös esteellinen, nimitykset tekee arvoasteikossa seuraava oikeuden jäsen, joka ei ole sopimusvaltion kansalainen.

5) Välimiesoikeus tekee ratkaisunsa enemmistöperiaatteella sopimusvaltioiden välillä voimassa olevien sopimusten ja yleisen kansainvälisen oikeuden perusteella. Sen ratkaisut ovat sitovia. Kumpikin sopimusvaltio vastaa jäsenensä kustannuksista samoin kuin sille asian käsittelystä välimiesoikeudessa aiheutuneista kuluista. Sopimusvaltiot vastaavat kumpikin puoliksi puheenjohtajan kustannuksista samoin kuin muista kuluista. Välimiesoikeus voi sopia muunlaisesta kustannusten jaosta. Muilta osin välimiesoikeus päättää itse menettelytavoistaan.

(1) Streitigkeiten zwischen den beiden Vertragsstaaten über die Auslegung oder Anwendung des Abkommens sollen, soweit möglich, durch die zuständigen Behörden beigelegt werden.

(2) Kann eine Streitigkeit auf diese Weise nicht beigelegt werden, so wird sie auf Verlangen eines Vertragsstaats einem Schiedsgericht unterbreitet.

(3) Das Schiedsgericht wird von Fall zu Fall gebildet, indem jeder Vertragsstaat ein Mitglied bestellt und beide Mitglieder sich auf den Angehörigen eines dritten Staates als Obmann einigen, der von den Regierungen beider Vertragsstaaten bestellt wird. Die Mitglieder werden innerhalb von zwei Monaten, der Obmann innerhalb von drei Monaten bestellt, nachdem der eine Vertragsstaat dem anderen mitgeteilt hat, daß er die Streitigkeit einem Schiedsgericht unterbreiten will.

(4) Werden die in Absatz 3 genannten Fristen nicht eingehalten, so kann in Ermangelung einer anderen Vereinbarung jeder Vertragsstaat den Präsidenten des Europäischen Gerichtshofs für Menschenrechte bitten, die erforderlichen Ernennungen vorzunehmen. Ist der Präsident Staatsangehöriger eines Vertragsstaats oder ist auch er verhindert, so soll das im Rang nächstfolgende Mitglied des Gerichtshofs, das nicht Staatsangehöriger eines Vertragsstaats ist, die Ernennungen vornehmen.

(5) Das Schiedsgericht entscheidet mit Stimmenmehrheit aufgrund der zwischen den Vertragsstaaten bestehenden Verträge und des allgemeinen Völkerrechts. Seine Entscheidungen sind bindend. Jeder Vertragsstaat trägt die Kosten seines Mitglieds sowie seiner Vertretung in dem Verfahren vor dem Schiedsgericht. Die Kosten des Obmanns sowie die sonstigen Kosten werden von den Vertragsstaaten zu gleichen Teilen getragen. Das Schiedsgericht kann eine andere Kostenregelung treffen. Im übrigen regelt das Schiedsgericht sein Verfahren selbst.

14 artikla

1) Sopimus on ratifioitava. Ratifioimiskirjat vaihdetaan niin pian kuin mahdollista Bonnissa.

2) Sopimus tulee voimaan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä sen kuukauden jälkeen, jolloin ratifioimiskirjat on vaihdettu.

15 artikla

1) Sopimus on voimassa toistaiseksi. Kumpikin sopimusvaltio voi kirjallisesti diplomaattitietse irtisanoa sen päättymään kalenterivuoden lopussa kolmen kuukauden irtisanomisajalla.

2) Jos sopimus irtisanomisen vuoksi lakkaa olemasta voimassa, sen määräykset ovat edelleen voimassa aikaisemmin syntyneisiin etuuksia koskeviin oikeuksiin nähden. Näihin oikeuksiin ei sovelleta rajoittavaa lain-säädäntöä ulkomailla asumiseen perustuvasta oikeuden kumoamisesta, etuuden lepäämään-jättämisestä tai lakkauttamisesta.

16 artikla

Sopimuksen tullessa voimaan kumotaan

- a) 23 päivänä huhtikuuta 1979 allekirjoitettu Suomen tasavallan ja Saksan liittotasavallan välinen sopimus sosiaaliturvasta
- b) 28 päivänä marraskuuta 1985 tehty Suomen tasavallan hallituksen ja Saksan liittotasavallan hallituksen välinen sopimus huhtikuun 23 päivänä 1979 allekirjoitetun Suomen tasavallan ja Saksan liittotasavallan välisen sosiaaliturvasta tehdyn sopimuksen toimeenpanemisesta
- c) 23 päivänä huhtikuuta 1979 allekirjoitettu Suomen tasavallan ja Saksan liittotasavallan välinen sopimus työtömyysetuuksista.

Artikel 14

(1) Dieses Abkommen bedarf der Ratifikation; die Ratifikationsurkunden werden so bald wie möglich in Bonn ausgetauscht.

(2) Dieses Abkommen tritt am ersten Tag des zweiten Monats nach Ablauf des Monats in Kraft, in dem die Ratifikationsurkunden ausgetauscht werden.

Artikel 15

(1) Dieses Abkommen wird auf unbestimmte Zeit geschlossen. Jeder Vertragsstaat kann es unter Einhaltung einer Frist von drei Monaten zum Ende eines Kalenderjahrs auf diplomatischem Wege schriftlich kündigen.

(2) Tritt das Abkommen infolge Kündigung außer Kraft, so gelten seine Bestimmungen für die bis dahin erworbenen Leistungsansprüche weiter. Einschränkende Rechtsvorschriften über den Ausschluß eines Anspruchs oder das Ruhen oder die Entziehung von Leistungen wegen des Aufenthalts im Ausland bleiben für diese Ansprüche unberücksichtigt.

Artikel 16

Mit Inkrafttreten dieses Abkommens treten außer Kraft

- a) das am 23. April 1979 unterzeichnete Abkommen zwischen der Republik Finnland und der Bundesrepublik Deutschland über Soziale Sicherheit,
- b) die am 28. November 1985 zwischen der Regierung der Republik Finnland und der Regierung der Bundesrepublik Deutschland geschlossene Vereinbarung zur Durchführung des Abkommens vom 23. April 1979 zwischen der Republik Finnland und der Bundesrepublik Deutschland über Soziale Sicherheit,
- c) das am 23. April 1979 unterzeichnete Abkommen zwischen der Republik Finnland und der Bundesrepublik Deutschland über Leistungen für Arbeitslose.

Tämän vuoksi ovat sopimusvaltioiden valtuutetut allekirjoittaneet ja sinetöineet sopimuksen.

Tehty Helsingissä 28 päivänä huhtikuuta 1997 kahtena kappaleena sekä suomeksi että saksaksi, ja kummankin kieliset tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset.

Suomen tasavallan puolesta

Sinikka Mönkäre

Saksan liittotasavallan puolesta

Berthold Pfetten-Ambach

Zu Urkund dessen haben die hierzu gehörig befugten Bevollmächtigten dieses Abkommen unterschrieben und mit ihren Siegeln versehen.

Geschehen zu Helsinki am 28. April 1997 in zwei Urschriften, jede in finnischer und deutscher Sprache, wobei jeder Wortlaut gleichermaßen verbindlich ist.

Für die Republik Finnland

Sinikka Mönkäre

Für die Bundesrepublik Deutschland

Berthold Pfetten-Ambach